

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada Horia No. 2.
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

ABONAMENTUL:
Pe săptămână 160 Lei
Pe lună 480 Lei
Pe an 5760 Lei
Exemplarul 3 Lei

TELEGRAMĂ TRIMISĂ D-LUI IULIU MANIU de organizația Național-Țărănistă din Arad.

La 24 cor. organizația național-țărănistă din Arad a trimis d-lui Iuliu Maniu, cu ocaziunea demisiei D sale din șefia partidului, următoarea telegramă.

Iuliu Maniu

București

„Stăm uluiți de vestea fulgerătoare a demisiei Dv. Apelăm cu insistență la patriotismul de care sunteți pătrunși reamintindu-Vă de luptele glorioase la cari ne-ați condus timp de decenii. Vă rugăm în numele organi-

zației din Arad să reveniți asupra hotărârii luate în interesul Patriei și al partidului nostru N. Ț. Conduși de aceste idei, **Vă asigurăm că vom forma zid puternic în jurul Dv, asigurându-Vă tot-**

odată de devotamentul, dragostea și stima nemărginită.

Pentru organizația Partidului Național-Țărănesc din Arad: (semnăturile) Dr Iustin Marșieu, Alexandru Vlad, Dr Iulian Borneas, Nicolae Adam, Const. Teodorescu, Dr A.

Raicu, Dr C. Luțai, Dr. E. Velici, Ion Chera, Dr Sever Popovici, Dr. Ursușiu, Dl Muscan, Dr Laza, Dr Buștea C., Dr Grozda, Vladislav, Bogdan, I. Marșieu, Leucucă, Frâncu, Brădean.

Către membri partidului național-țărănesc din Arad.

O telegramă venită din capitală în noaptea de 22 spre 23 Iunie crt., ne-a adus știrea că Dl I. Maniu a demisionat din președinția partidului, că și-a depus mandatul de deputat și se retrage cu totul din politică. Această știre căzută ca un trăsnet din senin a provocat întâi neîncredere, uimire și o mulțime de comentarii în toate straturile politice și sociale. Toată lumea s-a întrebat: cari au fost cauzele și ce urmări va avea? Noi, organizația part. național-țărănesc din județul Arad vom discuta aceste întrebări și le vom da răspunsul mai târziu. Acum avem altceva de făcut. În fața noastră să ridicăm zidul acelora care de mai bine de 10 ani au căutat să acapareze putere și bogății, prin minciună și silinție. De 10 ani mai bine ne-au desbinat înimi conducătorii, au căutat apoi să ne arde moștele și pe noi, și când au văzut că cu moștele nu merge au trecut la furt. Nimic n'a fost cruțat pentru a ne înfrânge, și nici de azi încolo acești silințieri ai drepturilor cetățenești nu vor scăpa nici un mijloc spre al folosi pentru satisfacerea scopurilor lor meschine. Tocmai de aceea în aceste momente grele pentru noi și țară, datoria noastră a tuturor este, să ne strângem rândurile, să punem umăr la umăr și cu încredere în Dumnezeu și puterile noastre proprii să pornim la luptă mai vajnici ca ori când. Adversarii noștri să știe că populația acestui județ de graniță nu știe ce-i teamă, și lupta nu o obosește nici odată. O luptă a fost viața moșilor și strămoșilor noștri, în luptă suntem născuți și noi, și tocmai pentru această luptă pe noi nu ne sperie. Vor fi slabi de înger? Au fost și poate o să mai fie, dar, nu în rândul-

noastre se vor găsi asemenea făpturi. **Partidul național a luptat sub unguri 70 de ani**, și, în ce împrejurări? Erau permanente cu moartea în față și nu odată temnițele monarhiei Austro-ungare au înghițit pe cei mai buni ai noștri. În războiul mondial regimentele românești erau aruncate unde era focul mai mare iar cei rămași acasă erau internați ca trădători. Am gustat și din paharul cu venin al bolșevismului unguresc și cu toate aceste suferințe multe și neîntrerupte în 1918, aici la Arad, în jalina revoluție am pus bazele Unirii cu țara — mamă. Unii din fruntașii noștri din acele timpuri ne-au părăsit; noi însă am rămas. Noi trebuie să luptăm și vom lupta și mai departe.

Sus inimile frașilor!

Partidul Național-Țărănesc susținător de Tron și Țară are o menire frumoasă și un rol covârșitor în această țară, steagul său nu se va închina nici odată trecutul nostru ne va fi un izvor de învățăminte, iar viitorul ni-l vom fiuri cu vrednicia noastră.

Un mare învățat francez a spus că: „A lupta pentru dreptate e greu lucru, căci ea nu răsplătește nici cu demnitate și nici cu decorații“. Unii mai puțin adevărat este însă că ai conștiința împăcată că ți-ai făcut datoria. **Să ne facem datoria cu sfîntenie.**

Cetățeni ai județului Arad, cu Dumnezeu înainte!

Trăiască Partidul Național-Țărănesc!

În numele organizației național-țărăniste din jud. Arad:

Dr Iustin Marșieu
Vicepreședinte.

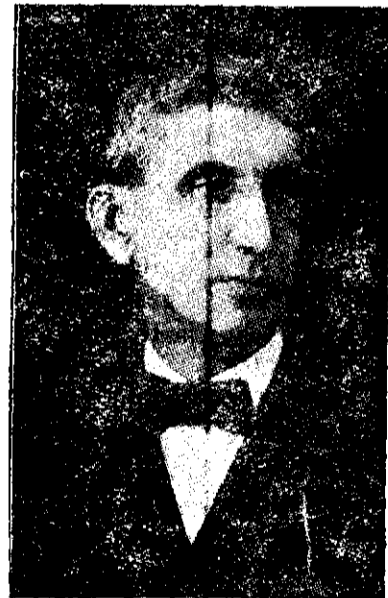
Nicolae Adam
p. secretar general.

O sinceră și dreaptă răsplată.

— Dnii Dr. Iustin Marșieu și General Alexandru Vlad decorați de Regele Carol II.

Cu ocaziunea vizitei Regelui la Arad, Majestatea Sa a ținut să răsplătească personal munca neobosită a vrednicilor arădani dr. Iustin Marșieu și General pens. Alexandru Vlad, pe care au depus o în anii de restriște și de încercare națională pentru înfăptuirea Unirii Ardealului cu Patria-mamă.

Încă înainte de a veni la banchetul dela Palatul Cultural, Regele a chemat în vagonul Său, din gară pe dnii Iustin

Alexandru Vlad, fost deputat

Marșieu și Alexandru Vlad și i-a decorat cu ordinul Regele Ferdinand I. d-lui Dr. Marșieu predându-i decorația în grad de ofițer iar d-lui Vlad aceea în grad de comandor.

Suntem fericiți de această înaltă distincție a conducătorilor noștri și găsim că a fost și o sinceră și dreaptă răsplată a muncii și sentimentelor lor patriotice. Să le dea Dumnezeu zile îndelungate pt. a putea aduce încă multe fapte foloșoare și bune țării și acestui județ.

Aradul nostru.

Oraș vechi, cu străzi întortochiate, cu blocuri de case clădite ca fi indaruncate la întâmplare, cu o cetate care a văzut atâtea bătălii și cu o istorie care-și deapănă firul din cele mai îndepărtate vremuri. Centrul unui ținut cu un rol însemnat în istoria neamului românesc. Munții din partea răsăriteană a județului, ce-i poartă numele, au fost un colț din scena pe care s'a desfășurat revoluția lui Horia, pe vremea împăratului Iosif al II-lea. Aceiași munți au adăpostit legiunile lui Iancu și tot ei au umbrat câmpul dela Șiria, când trupele lui Gîrgey, au capitulat în fața rușilor, aliații împăratului Francisc Iosif I.

Din acest oraș au pornit pe drumul realizărilor năzuințele de veacuri ale poporului român de dincoace de Carpați. Toată mișcarea din 1918 până în ziua mare, când s'a pronunțat unirea, a fost condusă din orașul Arad.

Astfel orașul nostru își are pagina sa glorioasă în istoria neamului.

Trecutul său strălucește în imaginația fiecărui bun român. Și după cum și-a câștigat un loc mândru în trecutul nostru, tot așa a trebuit să-și fixeze un loc demn în șiragul nostru demărgăritare al orașelor țării românești.

Înainte cu câțiva ani părea a fi demodat, părăsit, ca o actriță, îmbătrâ-

Continuare în pagina IV.

Vizita M. S. Regelui Carol II. la Arad

Martți, la 23 Iunie 1931 în o zi călduroasă de vară Reg. 1 Roșiori „Mareșal Al. Averescu” și-a serbat împlinirea a 75 ani dela data înființării. Cum la aceste serbări se anunțase și Înalta prezență a M. S. Regelui autoritățile orașului nostru au luat toate măsurile de a se face Suveranului o primire măreață. Putem spune că s'a muncit cu multă râvnă și s'a ajuns intradepăr la un rezultat absolut satisfăcător. Tot parcursul dela Gară la Catedrală la Reg. 1 Roșiori și la Palatul Cultural a fost împodobit. Pe ambele părți pe unde a trecut Cortegiul regal nu era altceva decât un lanț de verdeață de stejar ondulat pe stâlpii frumos împodobiți cu tricolorul românesc, iar ferestrele și balcoanele caselor bogat decorate cu covoare naționale. Poliția și Jandarmeria mobilizată în întregime a fost la înălțime prin ordinea menținută, în mijlocul mulțimii de cetățeni, care venise de pretutindeni să salute pe Suveran.

Sosirea în gară.

Martți dimineața la ora 10 sosesc pe peronul Gării Arad dl. Prim-ministru N. Iorga, d-nii Mareșali Al. Averescu, și Prezan, dl. general Ilasievici, mareșalul palatului, și dl. E. Bianu sub directorul general al siguranței. Pe peron se aflau dl. prefect Șerban, întreg Statul major al garnizoanei, în frunte cu dl. general Bălăcescu, dl. general Ivanovici, dl. dr. Raicu aj. primarul orașului, dl. fost prefect Marșieu, parlamentarilor j, Arad, reoșii ort. în frunte cu P. C. Morușca, clerul catolic cu episcopul Pacha de Timișoara și reprezentanții tuturor instituțiilor din Arad.

La ora 10¹⁰ trenul regal intră în gară. Mulțimea izbucnește în urale în timp ce muzica militară întonează innul regal. M. S. Regele Carol II. coboară din vagon urmat de Marele Voevod de Alba-Iulia Mihai și A. S. R. Principele Nicolae. Dl. director ministerial Peter Iulian salută pe Suveran apoi dl. Dr. Raicu îi oferă tradiționala pâine și sare. După ce trece în revistă compania de onoare Suveranul trece în salonul gării unde este întâmpinat de o elevă a școlii normale din Arad care îi dă un buchet de flori.

Se formează apoi cortegiul regal potrivit protocolului care străbate bulevardul Ferdinand și Regina Maria, str. Eminescu până la Catedrală. Mulțimea aclamă în delir trecerea familiei regale.

La Catedrală.

La Catedrală Suveranul este primit de P. S. S. Episcopul Grigorie. Înainte de începerea serviciului religios P. S. S. episcopul Grigorie rostește o în-suflețită cuvântare sfârșind cu cuvintele: „Biserica mea, care propagă alipirea că M. Voastre, este fericită să Vă poată primi ca pe cel mai înalt și măreț exemplu al idealismului și după datina cum Romanii doreau noului Cesar: sis major Augusti melior Traiani (să fii mai mare decât August și mai

bun decât Traian), — Vă dorim să întreceți în mărire și glorie pe glorioșii înaintași ai M. Voastre spre fericirea Românismului.

Răspunsurile bisericești au fost date de corul Armonia sub conducerea dlui Ath. Lipovan.

La Reg. 1 Roșior

Dela Catedrală cortegiul regal urmează acelaș drum până la gară și de aci la Reg. 1. Roșiori, unde întreaga trupă aștepta în careu în jurul troiței ridicate în memoria eroilor roșiori morți pe câmpul de luptă. După ce trece trupele în revistă Suveranul ia joc în tribuna regală până se oficiază de către pr. Gheorghiu sfințirea troiței. După acest scurt serviciu religios dl. comandant al Reg. 1 Roșior colonel Georgescu Petre salută pe Rege și mulțumește pentru marea cinste ce ne a făcut-o patronând jubileul de 75 ani de existență a regimentului.

D. Col Gheorghescu face un scurt istoric al regimentului.

„În urma dezbaterilor adunării extraordinare din Muntenia dela începutul anului 1830, spune dl. Georgescu sub președinția generalului Kisseleff, se creiază pe lângă fiecare din cele două polkur de infanterie câte un divizion de cavalerie și'n această organizație rămân până în anul 1856, când sub cămăcănia prințului Alexandru Ghica, se înființează primul regiment de cavalerie cu numele de regimentul de lăncieri, încredințându-se comanda colonelului Odobescu Ioan, mare spătar. Din Acest regiment a ieșit I-ul de Roșior. Odată cu unirea principatelor noi reforme se introduc în armata națională. Înființându-se un regiment de lăncieri în Moldova, regimentul din Muntenia ia numele de regimentul 2 lăncieri, primind la 1 Ianuarie 1863 noul stindard, cu marca Principatelor-Unite. În anul 1868, promulgându-se legea pentru organizarea puterii armate, prin ordinul de zi pe oaste nr. 240 din 11 Noemvrie acelaș an regimentul 2 lăncieri ia numele de regiment de călărași. Prin decretul din 25 Octomvrie 1870, se hotărăște ca toată cavaleria permanentă să ia numele de roșiori, în amintirea Roșiilor lui Mihai Viteazul. Regimentul de călărași din Muntenia ia numele de I-ul de roșiori, nume păstrat până în ziua de azi.

Sub glorioasa domnie a Regelui Carol I și a Regelui Ferdinand I, stindardele regimentului I de roșiori au strălucit cu cinste în luptele dela Telis, Gorni-Dubnik, Rahova, Plevna, Vidin, din războiul pentru independența țării românești, apoi la Vratza și Orhanița în inima Bulgariei, unde s'a adus pacea în sufletul rătăciților. În Războiul pentru întregirea neamului, I-ul de roșiori și-a dat din plin tributul său, începând cu Dunărea, apoi la Oituz, București, Ciorani, Coadă babei, Dealul Mărăștilor, Mărășești, Mezötur.

Prin înaltul decret nr. 1319 din 10 Mai 1927. Marele și Gloriosul rege Ferdinand I numește cap al regimentului I roșior pe generalul de corp de armată Alexandru Averescu, ca o răsplătă către colaboratorul său, învingătorul dela Mărăști.

Dl. colonel Georgescu oferă apoi Suveranului un album cu istoricul re-

gimentului, a urmat după aceea cuvântarea d-lui Mareșal Averescu.

Discursul M. S. Regelui

„Sunt fericit de a putea fi azi în mijlocul acestui falnic regiment, care își serbează al 75-lea an dela crearea lui.

De fapt, cavaleria noastră este cu mult mai veche. Ea datează chiar dela înființarea oștirii noastre. Dar ca unitate aparte, ea datează cu 75 ani în urmă dela ziua ce serbăm azi. Sărbătoare de biruință, sărbătoare de credință, sărbătoare pentru trecut, dar și sărbătoare pentru viitor,

Istoriul acestui regiment, jertfele sale glorioase în două războaie sunt atât pentru Suveran cât și pentru țara întregă o încredințare că întreaga cavalerie va ști să-și facă datoria.

Cu acest gând, cu această încredere în armata noastră, strig: Trăiască regimentul de roșiori, trăiască cavaleria română! Ura!!

După cuvântarea Regelui Dl. Mareșal Averescu luând comanda, defilează în fruntea regimentului ce-i poartă numele. Ținuta trupeii și modul defilării a fost la înălțime.

După defilare Suveranul urmat de Măria S. Voevodul Mihai, A. S. R. Principele Nicolae, și suita regală trece pe câmpul de exerciții unde avea să desfășoare programul serbării. Câmpul de exerciții a fost frumos aranjat iar loja regală bogat împodobită.

Programul exercițiilor a fost executat cu exactitate și siguranță. La sărituri peste obstacole au luat parte locotenentii: Nedan, Chiriță, Verescu, Marinescu și Neașcu și sublt. Balș și Balașa, Lt. Chiriță. Tot dl, Lt. Chiriță a condus voltigele cu 6 cai și 14 soldați și Tandemul unde au luat parte și dnii lt. Pădureanu, Nedan și Verescu, cum și caruselul de 4 grupe a câte 3 ofițeri.

Multă îndemănare au arătat reanțații și teteriștii la sărituri, capete și inele și scrima călare. Un alt punct, admirat în special de Măria Sa Marele Voevod Mihai a fost grupul celor 9 cazaci.

Programul se termină cu evoluția cu mitraliere. Suveranul prin felicitările și mulțumirile adresate dlui comandant col. Georgescu a răsplătit cu prisosință bravul și vechiul regiment I. Roșiori. Că Regele a fost foarte mulțumit de tot ce vedea dovedește buna dispoziție în care s'a menținut în tot timpul vizitei Sale la Arad.

Banchetul.

La ora 1³⁰ s'a servit un banchet dat de primăria orașului în sala Palatului Cultural. Ținem să exprimăm admirația noastră față de modul cum s'a aranjat acest banchet. Primăria n'a cruțat nici-o jertfă în a satisface prin invitare toate clasele, toate naționalitățile și categoriile cetățenilor ei. Restaurantul „Dacia” și „Orășenesc” a fost la înălțime în servirea menu-ului. Muzica reg. 93 infanterie a prezentat un program bogat variat și bine executat.

La servirea șampanie, primar Dl. Aurel Raicu a rostit următoarea cuvântare:

Sire,

Pronja cerească ne-a adus nemărgi-

nita fericire de a vedea azi în mijlocul nostru pe Majestatea Sa Regele Țării, între aceste vechi și istorice ziduri ale Aradului, de al căror trecut sunt legate pentru vecinicie atâtea fapte mari, cari au contribuit în mod vrednic la înălțarea ideii de libertate și înfăptuirea Unirii noastre, a tuturor Românilor.

Interpret al celor mai profunde sentimente de supunere, de dragoste de admirație, Vă prezint omagiile populației de aci, asigurându-Vă, Sire, locuitorii acestui oraș hotărâți la un devotament neclintit vor rămânea străduți în jurul Tronului și al Majestății Voastre, căutând să conlucreze cu toatele lor forțe la coordonarea raporturilor de Stat și la cimentarea temeliei Țării și al Neamului Românesc.

Sire,

Aci în orașul Arad V'a salutată cu entuziasm și sinceră iubire o populație, care Vă păstrează cu sfințenie amintirea încă din anii, când visul nostru era numai vis. Era în anul 1914, 9 August, când în drum din străinătate spre București, Majestatea Voastră poposind aci în orașul nostru V'a întâmpinat cu glasuri de urale românești și flori un mănunchi de inimoși români localnici.

Prezența de numai câteva ceasuri a Majestății Voastre ne-a fost ca un balsam tămăduitor pe rănilor deschise. V'am urmărit atunci cu gândul sacral al reverenței și întăriți în credință n-am încetat a împleti coroana nădejdelor noastre.

Azi, între noi a doua oră dela Unire și de întâia dată ca Rege al României Mari, Sire, aceasta populație din Arad face aceeași confesiune de credință și supunere, pe care a făcut-o Ilustrului și Gloriosului Vostreu Părinte, Regelui Ferdinand I. cu ocazia augustei sale vizite la Arad. Se bucură aceasta populație din toată, inima, că-și vede astăzi Suveranul ei iubit, pe care l-a avut bine păstrat în inima sa și până la 8 Iunie 1930, și nici o dorință nu-i este mai mare decât a-L vedea mereu în mijlocul ei.

Sire,

Populația orașului Arad fără deosebire de naționalitate și religie trăiește azi aci în cele mai bune raporturi și în o perfectă armonie, făcându-și un crez din cuvintele de mare însemnătate pentru Țară și de o adâncă pătrundere spirituală, rostite în anul 1920 la Cluj de Majestatea Sa Regele Ferdinand I.

„Dacă idealul nostru sfânt — a zis marele Rege Ferdinand — a fost înfăptuit în mare parte, ne mai rămâne a duce la îndeplinire transformarea și consolidarea internă. Fără patriotism curat, fără muncă încordată, fără respectul de ordine și autoritate și fără credința în Dumnezeu nu se poate îndeplini nimic mare”.

Încălzită de aceste cuvinte, populația orașului Arad este pătrunsă de un patriotism curat, continuă o muncă încordată, respectând ordinea și autoritatea și rămâne cu credința în Dumnezeu. Mai ne este dat, nouă, celor dela acest capăt al Țării, datorită sfântă de a veghea fără prihană și în tot timpul la păstrarea acestui pământ scump

Continuarea în pagina IV-a

D. primar Dr. Aurel Raicu decorat de Rege.

A cauzat o sinceră bucurie populației orașului Arad decorarea tinărului nostru vice-primar Dr. Aurel Raicu, personal, de către M. S. Regele Carol II., cu ocazia augustei vizite la Arad, în ziua de 23 Iunie.

Cadrul în care s'a petrecut va rămânea o imagine vie pentru cei cari au asistat pe Rege, la plecarea Sa din gara Aradului și un epizod plăcut al zilei de 23 Iunie.

Iată cum s'a întâmplat.

Trenul se urni din loc și izbucniră uralele pline de entuziasm. Suveranul stând pe scara vagonului regal, surzând făcu semn D-lui Raicu să se apropie. Apoi aplecându-Se i-a predat o cutie, în care — spre durerea neconsolabilă a amicilor filonicotiniști — nu erau țigări turcești! — Cutia păstra cu o augustă discreție decorația Ordinului „Coroana României“ în grad de Comandor.

După plecarea trenului regal, cel dintâi care a felicitat pe noul comandor al Coroanei a fost d. primministru Iorga. Dela fereastra vagonului — în trenul care urma să plece după acel regal — d. Iorga, radios și bine dispus, după ce aflase că d. Raicu n'a mai fost decorat, îi spuse:

— „Ei, ș'acum deadreptul Comandor; — Asta-i un salt adevărat!“ și a strâns prietenește mâna D-lui Raicu.

Felicităm pe d. Dr. Raicu pentru această rară distincție și credem că orice laudă a noastră este inutilă, neîndoelnic fiind că în absența d-lui primar Dr. Cornel Luțai plecat în străinătate, s'a achitat cu demnitate de marile îndatoriri ce le avea în ziua de 23 Iunie.

Red.

Serbarea de fine de an a școalelor din Arad.

Premiera elevilor merituoși.

Guvernul dlui Iorga, inovator în toate domeniilor, a scos și serbarea de fine de an a școalelor din făgașul în care eram obicinuiți să o vedem până acum. Astfel anul acesta, printr-un ordin al Ministerului Instrucțiunii și al Cultelor s'a dispus ca toate școlile dintr-o localitate să serbeze încheierea anului în comun. În cadrul unui program, premiind în această zi elevii cari în cursul anului s-au distins la studii și purtare.

Natural, prin adunarea tuturor școlilor la un loc, se dă acestei zile un fast și o frumusețe pe care în trecut nu o avea, iar premiarea elevilor într'un alt loc decât cel al școlii, are un deosebit efect moral, atât asupra lui cât și asupra colegilor lui.

La noi în Arad, serbarea a avut loc Luni 29 Iunie în sala mare a Palatului Cultural. La ora 8 dimineața toate școlile erau prezente. În sală mult public. Serbarea a început cu un scurt Te-Deum oficiat de preoții Stefea, Tandrau.

Serbarea a avut următorul program:

1. Inmul Regal: Corul școalei normale de băieți.
2. Cuvânt de deschidere: dna Florica Bucureșcu.
3. G. Topârceanu: Un duel, decl. de elev. N. Nicolescu, lic. M. Nicoară.
4. Personalitatea lui Nicolae Iorga, conferința dlui Prof. Ed. Găvănescu.
5. a) Furtuna de Rossini: Corul școalei normale de fete.
5. !) Vals de primăvară (Cometant) Corul școalei normale de fete.
6. Dans fantesie: Școala profesională de fete.
7. P. Cerna: Ruga pământului, decl. de eleva Neaga Ciuhandu lic. de fete.
8. Exerciți de gimnastică: Școala comercială de fete.
9. Mureșanca: Dans național: Școala normală de fete.

10. a) Marș triumfal: Corul școalei normale de băieți.

10. b) Gaudeamus igitur: Corul școalei normale de băieți.

11. Distribuirea premiilor.

12. Diferite bucăți muzicale executate de Muzica Reg. 93 Inf.

În general executarea acestui program, înjghebat în grabă, a fost bună. Interesante, cuvântul de deschidere al dnei Florica Bucureșcu, directoara liceului de fete, care a vorbit despre colaborarea dintre părinți și școală, și conferința dlui prof. Eduard Găvănescu, despre Nicolae Iorga. Demne de laudă și de remarcă corurile și dansul elevelor dela Școala Normală de fete, a căror puncte au fost viu aplaudate de asistenți. Bine, dansul fantesie al elevelor dela școala profesională.

Au recitat bine dșoara Neaga Ciuhandu și Nic. Nicolescu, deși versurile declamate nu cadrau cu serbarea zilei. Bine de asemeni și corurile școlii normale de băieți. Nu tot acelaș lucru-l putem spune despre corul liceului Moise Nicoară, care deși anunțat pe program a lipsit la apel. Ne pare rău, și în afară de aceasta, lipsa a făcut o impresie proastă, pentru că lumea era obicinuită cu altfel de gesturi dela acest liceu. Nu facem proces de intenții, dar însemnăm faptul. Totuși, la liceul de băieți a fost intenția, până când la liceul de fete, n-a fost nici măcar atât de sile dșoara Papp.

Înainte de începerea distribuirii premiilor, a vorbit părintele Dr. Ciuhandu, care într'o scurtă cuvântare, în numele părinților elevelor și elevilor a mulțumit profesorilor dela toate școlile pentru munca de luminare a copiilor.

După terminarea punctelor de program, în sunetele muzicii militare, s'au premiat elevele și elevii dela școli.

Demisia Președintelui.

Dăm mai jos articolul apărut în „Chemarea“ din Cluj, ale cărui afirmațiuni însușim în întregime.

Demisia dlui Iuliu Maniu, din calitatea de președinte al partidului național-tărănesc încorporată în trei scrisori indescifrabile, a stârnit o enormă senzație, care prin neprevăzutul și senzaționalul ei a umplut conținutul ultimelor zile, stârnind legitime îngrijorări și nedumeriri în rândurile înțelepților și bucurii puerile în rândurile nătărăilor. Sufletul ardelenesc s'a sedimentat încât sub crusta ocrotitoare a unor rezistențe etnice, care a garantat veacuri pe-ărândul specificul unei rase robuste, menită să infrunte urgia asupritorilor, cari prin metode savante au cântat întotdeauna să exproprieze peniul udei rase creiată de natură, pentru a alimenta cu un prețios patrimoniu moral și biologic, marele patrimoniu al umanității.

Libertatea s'a fixat în conștiința ardelenescă nu numai ca un postulat etic, dar ca o lege a naturii a cărei violare izbește însăși forța creatoare de progres a geniului uman și-a fericii omului. Libertatea, cu toate corolarele ei a fost pârghia de rezistență a sufletului ardelenesc, față de metodele sălbatice de instrăinare ale opresorilor, a fost centrul de polarizare al tuturor aspirațiilor legitime, ale acestor nobile provincii. Așa s'a fixat ideea libertății omului în societățile omenești și'n natură în epocalul discurs al iluminatului de pe „Câmpia Libertății“, al ilustrului înaintaș de sânge și de gând al dlui Iuliu Maniu. Numai așa se poate descifra în toată realitatea ei atitudinea enigmatică a președintelui și nu din talmăcirea talmadică a celor trei scrisori, care n'au avut alt scop decât de a traduce lapidar o conștiință frământată de demonul libertății încătușate prin siluiri samavolnice, de pumnul unei minorități firave a cărei singură legitimare la existență, a constituit-o întotdeauna privilegiul trecător al puterii politice ocupate prin uzurparea drepturilor sacrosante ale majorității guvernate. Retragere strategică? Simplă manevră politică? Afisarea unei ostilități cunoscute de toată lumea? Imprejurările prin care trece astăzi țara sunt prea grave, pentru ca Iuliu Maniu omul, să se piardă socoteli în mărunte de tarabă politică, pentru a utiliza mijloacele consacrate în tipicul bunului conducător de partid! Rezistența Ardealului, care de azi înainte se va retransa în cetatea lui fermecată, pentru acțiuni separatiste, care să l scoată pe viitor din ritmul unității noastre etnice, prin distrămarea unității noastre sufletești? Rezistența Ardealului, da, a ceasta fiind linia lui de conduită politică însă pe un nou plau al istoriei determinat la intersecția vremurilor de astăzi, de nevoia de transformare socială politică a României moderne, care va trebui să intre în ritmul societăților civilizate și democratice ale asfințitului.

Între parlamentul concepțiilor sale și particularul motivelor determinante, s'a ridicat puntea de legătură. Câtă vreme va dura acest proces enigmatic, se iotrebă curioșii și doritorii de senzații? Aceasta-i chestia zilei! Avem și noi dreptul la un răspuns, printre altele așteptate fanteziste care s'au dat

până acum: atâta vreme, cât va dura miocuna politică în România' atâta vreme cât între orînduirea constituțională și relațiunile social-politice din țara noastră nu se va stabili un acord perfect.

De altel nu vedem nimic enigmatic în atitudinea dlui Iuliu Maniu. Dsa n'a făcut niciodată. Fapta, cu puterea ei de convingere este caracteristică esențială a elocvenței sale. În ce constă acum tăcere misterioasă a dlui Iuliu Maniu? În faptul că se sustrage elegant dela gâlceava de bălcu pe chestia marilor principii i-au animat toată activitatea sa politică. Niciodată judecățile sale limpezi și obiective n'au fost atinse de trepidația inutilă și lămuritoare a uliței și-a cafenelei.

Tot sistemul de gândire politică, afirmat cu convingere nedesmințită de nici o împrejurare a vieții lui publice, l'a rezumat sumar în cuvintele: parlamentarism și democrație prin sincerul respect al libertăților cetățenești conștiințite de constituție și apărute de legile țării și puterea solidarității cetățenești deprinsă din constituția drepturilor și a datorii grupului întreg; instrumentul de realizare a idealurilor națiunii organizate în stat național unitar, este partidul politic. Prin ultima aventură, înscenată cu scop de încercare și experiență s'au violat aceste principii fundamentale ale vieții noastre de stat, reeditându-se metodele unui trecut apropiat, de trista amintire. Atitudinea dlui Iuliu Maniu este consecința logică a întâmplărilor cunoscute de toată lumea: încălcarea libertăților cetățenești în alegeri, escamotarea rezultatului scrutiniului popular, suspendarea legilor prin decrete, desființarea școalelor publice în bloc, creierea de impozite noi menite a întări monopolul privat și-a opera o urcare artificială a prețurilor în folosul clasei exploatare de ieri, frângerea principiului continuității operii de guvernare și alte fapte politice avuabile și inavuabile — care sdruincă siguranța și liniștea țării, au fost suficiente motive pentru a determina atitudinea dâră de protest care a stârnit atâta senzație. S'a nesocotit sistemul, care formează osatura gândirii sale politice.

Democrație sau dincolo de granițele ei în necunoscut, acestea sunt alternativele puse de siluirea orânduirii politice existente. Sub imperiul acestor gânduri, credem noi, că președintele marelui partid democratic a luat impresionata hotărâre. Dar, voința lui, va trebui să fie și în viitor expresia voinții grupului întreg, care înțelege astăzi mai mult ca oricând să-l urmeze cu toate riscurile și sacrificiile impuse de împrejurări pentru realizarea programului care ne-a încheiat într'un mănunchi indestructibil.

Tineretul „Chemărist“ al Ardealului dorește cu tot avântul lui tineresc, ca Iuliu Maniu, președintele legitim al partidului național-tărănesc, să-și reia postul de comandă, asigurându-l de tot devotamentul lui și fiind hotărât a continua lupta pentru apărarea principiilor democratice, care stau la temelie orânduirii noastre sociale și statale. Cu intuiția tinerții clocotitoare și generoase, noi am înțeles semnificația gestului conducătorului nostru firesc. Ieri și azi, dincolo și dincoace de munți, conflicte imaginare sau reale cu factori din lăuntru sau din afară partidului sunt contingente trecătoare care se topeșc în crezuul marilor principii de viață, din care se împletește armonios figura granitică a președintelui.

Vizita M. S. Regelui Carol II. la Arad.

Continuarea din pagina II.

plămădit cu lacrimi și sânge, și să fim santinelă credincioasă a Majestății Voastre.

Părtași ai marilor înfăptuiri istorice ale Unirii, ni se impune nouă, celor din Arad, din orașul înscris în marea carte a neamului, din orașul de unde au pornit toate mișcările premergătoare evenimentului dela 1 Decembrie 1918, să facem zid în jurul Tronului că păzindu-l să păzim Țara la a cărei temelii zac nesfârșite morminte de eroi ale fraților legați nu numai prin sânge, ci și prin suferințele comune.

Aci, Sire, iubirea față de Rege și Patrie și-a săpat temelii adânci și populația Aradului vede în Suveranul ei pe înaltul său tovarăș, ocrotitor și nedeslipit. Legături seculare ne-a deprins a ne lega soarta noastră de aceea a marilor Voevozi și ne-a învățat a suferi și nădăjdui cu ei.

Sire,

Orașul Arad va rămânea un supus credincios, care Vă va urma în toate faptele și va colabora vrednic de trecutului său la întărirea neamului pentru ca să puteți împlini rolul nostru important la poarta apuseană.

De aceea în numele populației orașului Arad și încurajat de cele mai frumoase nădejdi,

ridic acest pahar în sănătatea Majestății Voastre, în a Măriei Sale Mihai Mare Voevod de Alba-Iulia, a Alteței

Aradul nostru.

Continuarea din pagina I.

nită, murdar și fără pic de viață. Ori, ca oraș de frontieră, avea ciudatul rol să facă prima impresie străinului care ne vizitează. Toți ne dădeam perfect de bine seamă de acest lucru, însă nu era suficient numai atât pentru realizarea lui. Conducătorii orașului, cari se perindau sub turnul primăriei, erau și ei tot atât de demodați ca însăși municipiul pe care îl reprezentau. Toată activitatea lor s'a redus la tratative cu negustorii din cauza unei piețe ambulante. De aci încolo tot era părăsit, neglijat, murdar, lăsat în părăgînă.

A trebuit să vină un primar tânăr, energic, scrupulos, un om numai nervi, cu vederi largi și moderne, pentruca înfățișarea acestui oraș să se schimbe. Aspectul de acum câțiva ani, cu case dărâmate în jurul gării, cu un tren de pe vremea lui Fulton, care cuprindea într'o ceață de fum trecătorii, de se pierdeau pe stradă în plină zi, s'a transformat în altul mai plăcut, mai european.

Știm prea bine că primarul regimului național-țărănist, a devenit, prin rigiditatea sa, prin înfăptuirile sale, cel mai urit om din oraș. Și totuși orașul Arad, de când acest om îl conduce, a progresat uimitor de mult. Cinematografele orașului, sunt unele

Sale Regale Principe Nicolae și în sănătatea întregii Dinastii.

Odată cu mine în aceasta clipă populația Aradului strigă într'un singur glas:

Trăiască Regele, Trăiască România!

Răspunsul M. S. Regelui.

Pentru Mine e o mulțumire să vin pe aceste meleaguri și primirea ce Mi-a făcut populația mi-a umplut inima de bucurie.

Aradul înseamnă foarte mult în istoria neamului nostru. Aradul prin luptele ce le-a dat pentru triumful cauzei românești a deschis drumul prin care în 1918 s'a înfăptuit idealul nostru de veacuri, în aceasta cetate a Aradului a fost totdeauna o conștiință națională ce nu s'a desmișcat niciodată Aradul care a avut de suferit își vede cimentată vechea credință. Azi ca Suveran al neamului înfrățit pe veci, vin cu sufletul înălțat, îmbrățișind pe toți de orice naționalitate și credință ridic paharul îndemnând pe toți la solidaritatea națională.

Plecarea Suveranului.

După Banchet M. S. Regele însoțit de Marele Voevod Mihai și A. S. R. Principele Nicolae a făcut o plimbare cu automobilul prin Cetate de unde a mers direct la gară. Suveranul și auguștii oaspeți au părăsit Aradul la ora 16⁰⁰ în aclamațiunile mulțimii.

din cele mai moderne instituții de acest gen din țară; parcurile îngrijite impresionează plăcut pe străin și îmbie cu un loc de recreație pe indigen; circulația cu autobusele este modernă și rapidă; străzile, nou deschise, una prin pădurița orașului, alta prin fața Direcțiunii C. F. R., înlesnesc simțitor traficul de mărfuri și, ceea ce face foarte mult, dau înfățișare occidentală acestui oraș care cade primul în calea occidentalului ce ne vizitează.

Dacă în acest moment, când aguil primar lucrează încă febril sub turn, mulți așteaptă cu nerăbdare plecarea lui, nu mult va trece și lumea îl va regreta.

Un lucru este cert și acest lucru trebuie fixat pentru cei ce vor urma Orașul Arad, acest centru cultural, artistic și istoric, trebuie ridicat. Primarii săi de până aci țineau mai mult la popularitatea lor de cât la interesele municipiului. Actualul primar și-a sacrificat popularitatea pentru a fi de folos orașului. Și în timp ce el a pierdut simpațiile multora, neînțelegători, orașul a câștigat în frumusețe, în faimă și resursele sale materiale s'au înmulțit.

Bustul primarului actual va privi cândva nervos, dintr'unul din parcurile orașului, pe trecătorii cari nu vor uita că frumosul început i se datoră acestui.

— A. —

Programul cinematografelelor la 5 Iulie

Cinema Central: „Pe frontul de Vest 1918“
Cinema Select: „Amor cu orice preț“

SPORT

România-Jugoslavia 4-2 (1-1)

Victoria echipei naționale la Zagreb.

Duminică 28 Iunie a avut loc la Zagreb matchul internațional de football pentru „Cupa Balcanilor“ între România și Jugoslavia.

Această întâlnire, este socotită ca una dintre cele mai importante în șirul ultimelor evenimente sportive internaționale, ea aducând în rândul „marilor forțe“ ale Europei, „România“ atât de puțin apreciată până acum pe acest teren.

Matchul s'a desfășurat în fața a 20.000 spectatori veniți de prin toate colțurile lumii în Zagreb.

Echipele intrate pe teren au fost salutate de imnurile naționale și ovațiunile prelungi ale spectatorilor.

România s'a prezentat în următoarea formație: Zaubner, Vogl, Albu, Robe, Steinbach, Borbil II. Glanzman, Covaci Sepi, Bodola, Kocis, iar Jugoslavia: Mihelici, Ifovici, Mioici, Arsenievici, Prenl, Diocici, Tirnaniei, Marianovici, Kitrek, Zemiecici, Zecevici.

Dintru tot începutul România s'a impus prin un joc repede și periculos, de o tehnică rară ce a stârnit agitația tribunei sârbești, îngrijorate, ce trăia cu iluzia eventualei victorii. Linia Română de atac a produs combinațiile cele mai rafinate pentru atingerea rezultatului mai apropiat, și astfel în al 16 minut al I reprize marchează prin Glanzman primul punct. (1:0). Sârbi față cu aceasta reacționează, dar apărarea română respinge cu înverșunare orice atac. Galeria cere egalare la ce jocul se intensifică și abia în ultimele minute sârbi egalează prin Zecevici, repriza I terminându-se la egal (1:1)

In a II Repriză „România“ atacă vehement, dominând tot timpul asupra „Jugoslaviei“ și marchează consecutiv prin Bodola apoi prin Covaci, ridicând scorul la 3:1.

Victoria „României“ era evidentă. Diferența de puncte părea prea mare sârbilor, și tribuna cerea micșorarea rezultatului. Apărarea româniei e atacată persistent, o scăpare favorabilă și scorul se reduce la 3:2 prin Marianovici.

Cu toate că timpul era înaintat, lumea mult agitată spera la o egalare. Față cu aciasta „România“ ținea să precizeze o victorie meritată, și astfel pe urma atacurilor repetate susținute de o apărare strălucită ridică scorul la 4:2 consacrand superioritatea performanței naționale, și victoria românească.

Matchul dela Zagreb în care România a produs un joc de o tehnică rară de o iuțime și insufletire deosebită, a impus „România“ tuturor celorlalte unități din occident, cari privesc cu încredere progresul footballului românesc.

Pe urma acestei victorii, România azi este câștigătoarea „Cupei Balcanilor“ și triumfătoare asupra celorlalte națiuni în Balcani.

Sâmbătă 4 Iulie la București se va disputa jocul internațional Budapesta-București — iar Duminică 5 Iulie România-Ungaria.

Budapesta — Arad 4:3

Timișoara — Budapesta 3:1 (1:1)

Duminică

5

Iulie

Arena

Gloria

C.F.R.

NEMZETI-

S. G. A.

Ceaiace s'a doveditca incercat

e bun. Aceasta se poate spune și despre cel mai bun din toate adăsurile la cafea. Și de aci încolo va rămâne în fruntea adăsurilor

Veritabil Franck cu rășnița de cafea

